

Aleksanterinkadun toimintakeskuksen osallisuustalo-mallilla tuetaan asiakkaiden päätöksentekoa ja osallisuutta

Aleksanterinkadun toimintakeskuksessa on käynnistetty uusi osallisuustalo-malli, joka pyrkii vastaamaan asiakkaiden toiminnan tarpeisiin entistä paremmin. Mallin kehittäminen lähti liikkeelle erityisesti nuorten asiakkaiden toiveista vammaispalvelujen päiväaikaisen toiminnan osalta.

Mallin tavoitteena on edistää ja tukea asiakkaiden yhteiskuntaosallisuutta sekä päätöksentekoa.

– Nykyään kaikki asiakkaat eivät halua osallistua toimintakeskusympäristöissä tapahtuvaan toimintaan, vaan heillä on tarve osallistua yhteiskuntaan merkityksellisemmässä roolissa, kertoo toimintayksikön esihenkilö **Enni Ruuth** päiväaikaisesta toiminnasta.

– Asiakkaat eivät ole olleet välttämättä niin innostuneista isoissa ryhmissä tapahtuvasta toiminnasta. Osallisuustalo-mallissa otetaan yksilö aiempaa paremmin huomioon, lisää toimintayksikön toinen esihenkilö **Anu Riikonen**

1 Palvelutarjotin: valinnanmahdollisuus sitouttaa toimintaan

Osallisuustalo-mallissa toimintakeskuksen toiminnoista luotiin palvelutarjotin, jolta asiakkaat voivat valita itselleen mieleiset ja osaamisen tai sen kehittämisen perusteella sopivat toiminnot.

Tammikuussa 2025 avautuneella palvelutarjottimella on valittavia toimintavaihtoehtoja mediatoiminnasta, valmennuskeittiöstä, musiikin, ohjauksen ja taiteen palveluista, kiinteistö- ja toimitilahuollosta, ulkotyön kokonaisuudesta sekä liikunnasta ja hyvinvoinnista.

Palvelukokonaisuuksien sisällä on peräti 48 toimintaryhmää. Toimintoja toteutetaan yli kahdenkymmenen yhteistyökumppanin kanssa, 14 ohjaajan sekä usean vertaisohjaajan voimin. Aleksanterinkadun toimintakeskuksessa työskentelee lisäksi täsmätöissä avustajina kaksi asiakasta.

Asiakas sitoutuu puoleksi vuodeksi kerrallaan valitsemiinsa toimintoihin ja toiminnalle asetetaan jokaisen asiakkaan kohdalla henkilökohtaiset oppimistavoitteet. Palvelutarjottimia on auki vuodessa kaksi, syys- ja kevätkauden ajan.

2 Työntekijöille vaihtelua työnkuviin

Työntekijöille osallisuustalo-malli tarjoaa mahdollisuuden itseohjautuvuuteen ja oman työn omistajuuteen. Työyhteisö on jaettu minitiimeihin, joista jokainen vastaa yhdestä aiemmin mainituista toimintakokonaisuuksista. Minitiimit suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat omaa työtään osana palvelukokonaisuutta.

– Työntekijät ovat voineet valita, mihin minitiimiin he haluavat kuulua. Uudet roolit, kuten koordinaatio-ohjaaja ja työn järjestelijä, tarjoavat vaihtelua, uusia haasteita ja mahdollisuuksia kehittää omaa osaamista ja organisointitaitoja, kertoo Ruuth.

Toiminnanmuutoksen myötä Aleksanterinkadun toimintakeskuksessa on otettu käyttöön myös uudenlaiset palaverikäytännöt ja kvartaaliajattelu. Työskentelytavat korostavat entistä enemmän työn omistamista ja jatkuvaa oppimista.

3 Koordinaatio-ohjausta ja etsivää vammaistyötä

Osallisuustalo-mallin myötä Aleksanterinkadun toimintakeskuksessa yhdellä ohjaajalla kerrallaan on mahdollisuus tehdä puolen vuoden ajan koordinaatio-ohjaajan tehtäviä. Koordinaatio-ohjaaja esittelee palvelutarjottimen sisällöt ja tavoitteet asiakkaalle ja tukee toimintojen valitsemisessa.

– Kaikki asiakkaat saavat koordinaatio-ohjaajalta saman lähtötiedon ja tuen päätöksentekoonsa. Tämä työtehtävä on antanut paljon mahtavia ja merkityksellisiä asiakaskohtaamisia, kertoo palvelutarjotinta työstänyt ja koordinaatio-ohjaajana toiminut **Sanni Kiukkonen**.

Osallisuustalo-mallissa uudenlaisen etsivän vammaistyön avulla toimintoihin saadaan mukaan myös sellaiset asiakkaat, joilla on vaikeuksia sopeutua ryhmätoimintoihin tai muita toiminnanohjauksen haasteita.

Etsivää työtä tehdään erilaisin lähestymistavoin, perinteisten soittojen ja viestin lisäksi tapaamalla asiakasta hänelle paremmin soveltuvassa ympäristössä, esimerkiksi lenkkeillen, kahvilassa tai pelialustalla.

4 Yhteistyö, yhdessä oppiminen ja tulevaisuuden näkymät

Osallisuustalo-mallin kehittäminen on ollut yhteinen ponnistus. Toimintaa kehitetään yhdessä oppimalla vastaamaan kaikkien osapuolten tarpeita ja tavoitteita.

Laaja yhteistyöverkosto ja monipuoliset toimintamahdollisuudet takaavat, että osallisuustalo-malli pystyy tarjoamaan yksilöllisiä ja merkityksellisiä palveluja asiakkailleen.

